

2025-09-19

Jämställdhetsmyndigheten

info@jamstalldhetsmyndigheten.se

Diarienummer: 25/00427

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till s.sof@regeringskansliet.se

Diarienummer S2025/00778

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ BETÄNKANDET DIGITAL TEKNIK PÅ LIKA VILLKOR – EN RE- GLERING FÖR SOCIALTJÄNSTEN OCH VERKSAMHET ENLIGT LSS, SOU 2025:39

Sammanfattning

Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker betänkandet och ser positivt på förtydligandet att använda digital teknik så länge det i varje enskilt fall bidrar till att nå målen för insatsen. Den digitala tekniken kan bidra till att skapa självständighet, delaktighet och trygghet. Det övergripande målet för den svenska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Utredningen beskriver att tekniken kan ha gynnsamma effekter på social isolering, delaktighet, självkänsla och egenmakt men också att det finns risker, såsom känslan av övervakning och en minskad känsla av självständighet. Av vikt är att det finns möjligheter även för personer med skyddad identitet att få tillgång till den digitala tekniken om det i det enskilda fallet är det bästa. Vidare vill Jämställdhetsmyndigheten trycka på behovet att kunna upptäcka våld, det kan handla om både utsatthet för våld och utövande av våld.

Synpunkter enligt utredningens disposition

8.6.3 Individuella behov och förutsättningar beaktas vid bedömningen om en insats ska ges med digital teknik

Jämställdhetsmyndigheten instämmer i utredningens resonemang att insatser ska utformas så att de stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv, vilket är centralt för våldsutsatta personer. Tekniken kan ses som en risk för våldsutsatta och personer som lever med skyddad identitet och här behöver kommunerna se till att rätt insats och rätt teknik har möjlighet att nå alla.

Tekniken kan för vissa individer betyda en känsla av övervakning och en minskad känsla av självständighet. Jämställdhetsmyndigheten vill lyfta att det kan vara särskilt relevant för våldsutsatta personer som lever under kontroll av en förövare. Det kan även vara individer som inte kan ge ett fritt samtycke på grund av kontroll från en förövare. Kunskap om våld i olika former är en viktig del av socialtjänstens uppdrag.

Kommunernas socialtjänst har idag en hög kompetens inom sitt område men det finns ändå anledning att betona vikten av att ta våldsaspekter i beaktandet vid bedömning av insatser med digital teknik.

Avsnitt 8.7 Användandet av integritetskänslig digital teknik behöver regleras särskilt

Jämställdhetsmyndigheten håller med om att användandet av digital teknik innebär en utökad behandling av personuppgifter vilket kan medföra särskilda risker, exempelvis för personer med skyddad identitet. Användandet av denna typ av teknik ställer stora krav på kommuner och det finns behov av samordning och stöd från nationellt håll för en rättssäker och lika hantering.

Avsnitt 10.7 Hur bedömningen av en persons beslutsförmåga bör göras

Utredningen beskriver att en persons beslutsförmåga bör bedömas individuellt i varje konkret situation. För personer med nedsatt beslutsförmåga och stora kommunikationssvårigheter kommer detta vara svårbedömt. Jämställdhetsmyndigheten ser positivt på att Socialstyrelsen tar fram riktlinjer och metodstöd för personal och närstående som stöd för den enskildes delaktighet. Ett metodstöd krävs för att bedömningen av beslutsförmågan ska bli rättssäker och lika över landet. Det är viktigt att ett metodstöd finns på plats när lagstiftningen träder i kraft för att på ett bra sätt kunna implementera det i verksamheterna.

Avsnitt 11.2 Samhällsekonomiska konsekvenser

Vad gäller samhällsekonomiska konsekvenser konstaterar utredningen att det finns viss vägledning att få från Myndigheten för vård- och omsorgsanalys rapporter och andra studier, men forskningen och evidensen på området är begränsad. Vi ser därför positivt på att Socialstyrelsen har fått ett uppdrag att kartlägga lokala erfarenheter av införandet av vanligt förekommande välfärdstekniker för att nyttan med användandet av tekniken ska kunna säkerställas. För Jämställdhetsmyndigheten

Anna Tingbäck
Chefsjurist

Josefin Winnfors
Utredare